

Barlangtani Intézet
D-1993-18
* Könyvtára *

K U T A T Á S I   J E L E N T É S

---

a D e b r e c e n i   B u v á r k l u b
1992-93-ban Bánkut térségében végzett
karszt- és barlangkutató tevékenységéről

A kutatás területe:

Bánkut térsége:

- Diabáz barlang,
- Borovnyák és Lyukasgerinc között húzódó viznyelősor.

A kutatás célja:

A Diabáz barlang feltáró kutatása, állagmegóvása, biztonságossá tétele, valamint karszthidrológiai megfigyelések és radonmérések.

A Borovnyák és a Lyukasgerinc közötti nyelősor feltáró kutatása, a viznyelőkön keresztüli barlangfeltárás.

R é s z l e t e s e n:

- I. A Diabáz barlang a Borovnyák és a Lyukasgerinc közötti nyelősor második /aktív/ nyelőjéből induló barlang.
/Régebben: bánkuti visszafolyó néven./

Állagmegóvás, biztonságossá tétel:

A barlang egy aktív patakos, és egy már inaktív cseppkőben gazdag részből áll.

Az inaktív rész helyenként 30-35 m-re is megközelíti a felszint és itt omladékos termek és ezekben talajbehordódás figyelhető meg.

Az aktív patakos részben is vannak omladékos részek, főképpen ott, ahol a mészkő és a diabáz közethatárán

vezet a járat, valamint a felszínhez közeli, bejárat szakszon. /A hajókötéles akna felett és előtt./

Különösen azok a részek vannak aggasztó állapotban, ahol a közlekedés az omladékon, vagy az omladék között történik.

Az 1992-ben történt kettős baleset utáni mentés erősen "megviselte" a barlangot. Hogy a hordágyra fektetett kartörött sérültet el lehessen vinni, az omladékot több helyen megbontották, így az egész omladékos szakasz /a hajókötéles akna után 10-20 m között/ egyensúlya megbomlott, mely omláshoz vezetett.

Ezen a helyen az omladékot - felülről lefelé - megbontottuk és az átjáró-közlekedő részt betonozással /a kövek közé öntött betonnal/ rögzítettük, biztosítottuk.

Az omladékos rész másik kritikus pontján, a Szép-ág feljárata előtt 10-20 m-re lévő meglazult omladék fölött pedig új közlekedési utvonalat jelöltünk ki és ehhez nittet helyeztünk el a falba.

A nagyaknában lévő 30 m-es vaslétra megrongálódott alsó darabját cseréltük és méretre vágtuk.

Feltáró kutatás:

A barlang végpontját jelentő két szifon /a sóderes és az agyagos/ bontását, a z állagmegóvó munkák után megkezdtek.

- Az agyagos szifonban zsákokba rakott agyagból gátat építettünk és e mögé termeltük ki a szifont

elzáró anyagot, de a víz ennek ellenére egy részét visszamosta.

- A sóderes szifonban a járattalpat süllyesztettük kb. 8 m hosszan és itt már erős huzatot tapasztaltunk.

Karszthidrológiai megfigyelések:

- A legjelentősebb megfigyelést nem mi, hanem a MAFI végezte /kis segítségünkkel/.
A Diabáz barlang patakját megfestve sikerült egyértelműen meghatározniuk a Garadna-forrással az összefüggést. A mi korábbi vízfestésünk /a kis öblítővíz mennyisége miatt/ nem volt értékelhető.
- A másik megfigyelés pedig, hogy az 1979-84 közötti vízhozammérések átlaga 5,0 - 5,5 l/p-es hozamot határozott meg a 20-évesek terme előtt, s ez 1992-93-ban 2-3 l/p-es átlagra csökkent.
- A harmadik megfigyelés pedig az, hogy a csatornázás megoldása és a turistaház használaton kívüli állapota óta megszűnt a szennyvíz-beszívargás.

A radonméréseket a barlang biztonságosan járhatóvá tételéig felfüggesztettük, de a munka befejezése után ujraindítottuk.

ÖSSZEFOGLALÁS:

A barlang - bizonyos utvonalkorlátozásokkal - újra biztonságosan járható, de csak a Debreceni Buvárklub

által biztosított vezetővel, vagy írásbeli instrukcióval, illetve utvonaltérképpel.

A kutatások - fentiek figyelembevételével - megindultak.

II. A Borovnyák és a Lyukasgerinc közötti víznyelősor:

A Diabáz-barlang járhatóvá-biztonságossá tétele legtöbb energiánkat, időnket lekötötte, így a nyelősor kutatása csak az I. víznyelő állagmegóvására és a Csipkéskuti-víznyelő bontására és törmelékfogójának javítására korlátozódott.

A Vizbeverem, a Kőbánya, valamint a Lyukasgerinc-zyomboly újrafeltárását a jövő évre halasztottuk.

K U T A T Á S I   T E R V

1994-re.

A Diabáz-barlangban a sóderes- és az agyagos szifon további feltárását tervezzük, mivel itt remény van a további barlangfeltáráásra és esetleg a helyi karsztvízszint megközelítésére, vagy elérésére.

Folytatni kívánjuk az 1991-ben megkezdett, de az omlás miatt félbeszakadt radonméréseket, mivel itt a barlangban nagy tömegben tárol fel a DIABÁZ-kőzet, ami egészen más radon-koncentrációt idézhet elő, mint más, - csak mészkövet feltáró barlangban.

Tisztázni szeretnénk, hogy igen nagy vízhozam esetén is csak a Garadna-fögrásban jelentkezik-e a Diabáz-barlang vize, vagy esetleg összefüggést mutathat a Szalajka-forrással is. Ehhez természetesen megfelelő meteorológiai helyzet szükséges.

A Borovnyák és a Lyukasgerinc közötti nyelősor:

Hangsúlyozottan a Csipkéskuti víznyelő és a Lyukasferinci zomboly kutatását tervezzük és a többi megkezdett munkahely állagmegóvását és szükség szerinti továbbkutatását.

Tervezzük a víznyelősor /ebbe beleértjük a Diabáz-barlang nyelőjét is/ megtisztítását a hulladéktól, különösen az

országut közelében, mely a víz minőségét és a környezetet szennyezheti.

Debrecen, 1994. február 16.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Czákó László".

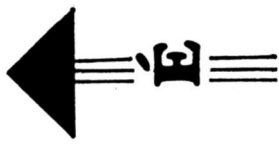
Czákó László
klubelnök, kutatásvezető.

forrás

BEJÁRAT (0.0m)

omlásvesztély
(útvonal módosítás)

omlás
(betonozás)

-45.3

-73.5m

-114m

-62.3

-161m

-73.3m

-155m

DIABÁZ BARLANG

M=1:500

1994.01.30. állapot

DEBRECENI BÚVÁRKLUB
4026 Debrecen. Garay 5.

